

Asia: VN/477/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme lausumaan hallituksen esitysluonnoksesta sekä vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SuPer kannattaa hallituksen esitysluonnoksen kohdassa 5.1. esitettyä vaihtoehtoista mallia, jossa kuraattori olisi sosiaalityöntekijä tai sosionomi, koska se edistäisi asiakasturvallisuutta, palvelujen laatua ja yhdenvertaisuutta.

Asiakasturvallisuus paranisi muun muassa sillä, että mahdollisuus puuttua kuraattorin ammatinharjoittamiseen tehostuisi, kun kaikki kuraattorit olisivat laillituksen piirissä Valviran valvonnan alaisena. Laillistetun sosiaalihuollon ammattihenkilön koulutus takaisi, että kuraattoreilla olisi ymmärrys lainsäädännön mukaisista ammattieettisistä velvollisuuksista, tietosuojasta sekä sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksista. Lausunnolla olevan hallituksen esityksen mukaan kuraattoripalvelu ei ole sosiaalipalvelua, jota määrittäisivät pelkästään sosiaalialan lainsäädäntö, ammattikäytäntö ja suositukset. Ne ovat kuitenkin olennaisessa osassa kuraattorin työnkuvassa.

Kuten esityksen perusteluissakin ilmenee, niin lapilla ja nuorilla on yhä enemmän erilaisten sosiaalipalvelujen tarvetta. Kuraattorien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuden tuntemus ja verkostotyö muiden sosiaalihuollon palveluiden kanssa mahdollistaisi toimivat palvelupolut lapsille ja nuorille oikein kohdennetun tuen ja palvelujen piiriin. Apua tarvitsevalla lapsella ja nuorella ei välttämättä ole voimia hakea apua monelta eri taholta. Myös luottamus auttavaan tahoon on tärkeä.

Myös avun oikea-aikaisuus on tärkeää. Olisi mielenkiintoista tietää, kuinka monessa oppilaitoksessa toteutuu oppilas- ja opiskelijahuoltoon kirjattu tavoite siitä, että opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Toivottavasti nämä tavoitteet ovat paremmin saavutettavissa sitten kun kunnissa on aiempaa enemmän opiskeluhuollon kuraattoreita ja psykologeja toteuttamassa opiskeluhoitoa. Tavoite siirtää painopistettä korjaavasta toiminnasta varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisevään työhön sekä yhteisölliseen opiskeluhoitoon, on oikeasuuntainen. Yhteisöllisen opiskeluhuollon ennaltaehkäisevä tuki ja yksilökohtaisen oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden riittävyys vähentäisivät paineita oppilaiden ja opiskelijoiden siirtämiseen erityisopetukseen sekä psykiatristen palveluiden ja lastensuojeluasiakkuuden tarvetta.

Ennaltaehkäisevää tukea voivat antaa myös koulunkäynninohjaajat, aikuiset lapsen ja nuoren koulu- ja opiskeluarjessa. Sosiaali-, terveys- ja ohjausalan ammattilaiset osaavat havainnoida lapsen ja nuoren psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ja puuttua ongelmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Moniammatillisissa yhteistyöpalavereissa nämä usein lapselle tai nuorelle läheisimmät kannustavat tukihenkilöt voivat toimia lapsen ja nuoren rohkaisijana ja myös ikään kuin puolesta puhujana silloin kun lapsi tai nuori ei itse pysty ajamaan asiaansa.

Vahvistamalla opiskeluhuollon henkilöstöresursseja edistetään lapsen ja nuoren oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä, sosiaalista hyvinvointia sekä ehkäistään ongelmien syntymistä esimerkiksi koulukiusaamista estävillä toimenpiteillä. Kiusaamisesta tai yksinäisyydestä aiemmin kärsineet lapset ja nuoret tulisi nykyistä paremmin tunnistaa opiskeluhollossa ja tarjota heille henkistä tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi.

Riittäväillä oppilas- ja opiskeluhuollon palveluilla voitaisiin nykyistä paremmin tarjota oppilaille valmiuksia siirtyä perusopetuksesta toiselle asteelle ja suoriutua toisen asteen koulutuksesta opinnot loppuun saattaen. Varhainen oppimisen tuki säilyttäisi oppilaan ja opiskelijan uskon itseensä oppijana, jolla on merkitystä myös opintojen nivelvaiheissa, myöhempiä koulutusvalintoja tehdessä.

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry